

Prawo celne

dr hab. Anna Reiwer-Kaliszewska, prof. WSAiB
Tomasz Nowak, SPF Aureus w Opolu

Dług celny

- Dług celny jest to nałożony na określoną osobę obowiązek uiszczenia należności celnych przywozowych (dług celny w przywozie) lub należności wywozowych (dług celny w wywozie), które stosuje się do towarów określonych zgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi.
- Dłużnikiem jest każda osoba odpowiedzialna za dług celny.
- Podstawą należności celnych jest Taryfa Celną Unii Europejskiej – zatem dług celny może powstać jedynie wtedy, gdy ta taryfa celna przewiduje cło dla odnośnych towarów
- Powstanie długu celnego w przywozie – art. 77 oraz 79 UKC

Powstanie długu celnego

Stosownie do art. 77 ust. 1 UKC dług celny w przywozie powstaje w wyniku objęcia towarów nieunijnych podlegających należnościami celnym przywozowym jedną z następujących procedur celnych:

- dopuszczenia do obrotu, w tym na mocy przepisów o końcowym przeznaczeniu
- odprawy czasowej z częściowym zwolnieniem z należności celnych przywozowych.

Moment powstania długu celnego

- art. 77 ust. 2 UKC - dług celny powstaje w chwili przyjęcia zgłoszenia celnego.
- art. 77 ust. 2 UKC stosuje się jedynie w przypadku, gdy faktem powodującym powstanie długu celnego jest prawidłowe objęcie towarów nieunijnych podlegających należnościom celnym przywozowym procedurą dopuszczenia do obrotu, w tym na mocy przepisów o końcowym przeznaczeniu albo odprawy czasowej z częściowym zwolnieniem z należności celnych przywozowych.
- Definicja „zgłoszenia celnego” zawarta została w art. 5 pkt 12 UKC.
- Zgłoszenie celne oznacza czynność, przez którą osoba w wymaganej formie i w określony sposób wyraża zamiar objęcia towaru określoną procedurą celną, wskazując w stosownych przypadkach wszelkie szczegółowe ustalenia, które mają mieć zastosowanie.
- Zgłoszenie celne dokonywane jest w formie pisemnej, z zastosowaniem technik elektronicznego przetwarzania danych, zgłoszenia ustnego lub każdej czynności prawem przewidzianej. Również wprowadzenie towaru przez podróżnego przez przejście graniczne, niepodlegające należnościom celnym i nieobjęte ograniczeniami obrotu traktowane jest jak złożenie zgłoszenia celnego.

Dłużnik

- Zasadniczo dłużnikiem jest zgłaszający.
- Zgodnie z definicją zawartą w art. 5 pkt zgłaszający to osoba, która składa zgłoszenie celne, deklarację do czasowego składowania, przywózową deklarację skróconą, wywózową deklarację skróconą, zgłoszenie do powrotnego wywozu lub powiadomienie o powrotnym wywozie we własnym imieniu, albo osobę, w której imieniu takie zgłoszenie, deklaracja lub powiadomienie są składane.
- W przypadku przedstawicielstwa pośredniego, to znaczy w sytuacji, gdy przedstawiciel działa w imieniu własnym lecz na rzecz innej osoby, dłużnikiem jest również osoba, na której rzecz dokonuje się zgłoszenia celnego.

Dłużnik

- Zgodnie z art. 77 ust. 3 UKC jeżeli zgłoszenie celne dotyczące dopuszczenia do obrotu, w tym na mocy przepisów o końcowym przeznaczeniu lub odprawy czasowej z częściowym zwolnieniem z należności celnych przywozowych, zostaje sporządzone na podstawie danych powodujących, że nie zostają pobrane w całości lub części należności celne przywozowe, osoba, która dostarczyła dane wymagane do sporządzenia zgłoszenia i która wiedziała lub powinna była wiedzieć, że dane te są nieprawdziwe, jest również dłużnikiem.
- Dłużnikiem zatem może być także przedstawiciel bezpośredni, czyli przedstawiciel celny, który działa w imieniu i na rzecz innej osoby.
- Nie jest on wprowadzie zgłaszającym, ale znajduje się w kręgu osób, które przepis prawa definiuje jako osobę, która wiedziała, lub powinna była wiedzieć, że dane dostarczone do zgłoszenia celnego są nieprawdziwe i w konsekwencji powodują, że należności celne nie zostaną pobrane w całości lub w części.

Dłużnik?

Osoba podlegająca do błędnego
wypełnienia zgłoszenia celnego

Powstanie długu celnego

Art. 79 UKC. Jeżeli towary podlegają należnościom celnym przywozowym, dług celny w przywozie powstaje w przypadku niewypełnienia:

a) jednego z obowiązków przewidzianych w przepisach prawa celnego, dotyczących wprowadzania towarów nieunijnych na obszar celny Unii, usunięcia spod dozoru celnego, przemieszczania, przetwarzania, składowania, czasowego składowania, odprawy czasowej tych towarów lub dysponowania nimi na tym obszarze;

b) jednego z obowiązków przewidzianych w przepisach prawa celnego dotyczących końcowego przeznaczenia towarów na obszarze celnym Unii;

c) jednego z warunków wymaganych do objęcia towarów nieunijnych procedurą celną lub przyznania zwolnienia z cła lub obniżonej stawki celnej przywozowej ze względu na końcowe przeznaczenie towaru.

Moment powstania długu celnego

Dług celny powstaje z chwilą, gdy:

a)nie zostaje wypełniony lub przestaje być wypełniany obowiązek, którego niewypełnienie powoduje powstanie długu celnego;

b)przyjęte zostaje zgłoszenie celne o objęciu towarów procedurą celną, a następnie zostaje stwierdzone, że warunek wymagany do objęcia towarów tą procedurą lub przyznania zwolnienia z cła lub obniżonej stawki celnej przywozowej ze względu na końcowe przeznaczenie towarów nie został faktycznie wypełniony.

Moment powstania długu celnego

W sytuacji gdy po zgłoszeniu przywożonych towarów okaże się, że nie został spełniony warunek wymagany do objęcia towarów tą procedurą lub przyznania zwolnienia z cła lub obniżonej stawki celnej przywozowej ze względu na końcowe przeznaczenie towarów, wówczas stosownie do art. 79 ust. 2 lit. b UKC dług celny powstaje z chwilą, gdy przyjęte zostaje zgłoszenie celne o objęcie towarów procedurą celną.

W UKC brak jest definicji „przyjęcia zgłoszenia celnego”, art. 172 ust. 1 UKC stanowi jedynie, że zgłoszenie celne spełniające warunki jest niezwłocznie przyjmowane przez organy celne, jeżeli towary, których dotyczy zostały przedstawione organom celnym.

Dłużnicy

W art. 79 ust. 3 i 4 UKC określono bardziej szczegółowo potencjalnych dłużników celnych. Wprowadzono tu trzy kategorie osób, które mogą być dłużnikami:

1. dłużnikiem jest każda osoba zobowiązana do wypełnienia danych obowiązków,
2. każda osoba, która wiedziała lub powinna była wiedzieć o niewypełnieniu obowiązku wynikającego z przepisów prawa celnego, a która działała na rzecz osoby zobowiązanej do wypełnienia obowiązku lub uczestniczyła w działaniu, które doprowadziło do niewypełnienia obowiązku;
3. każda osoba, która nabyła lub posiadała towary i która w chwili ich nabycia lub wejścia w ich posiadanie wiedziała lub powinna była wiedzieć, że obowiązek wynikający z przepisów prawa celnego nie został wypełniony.

Dłużnicy

- W wyroku z 21.08.2017 r., C-679/15 TSUE stanął na stanowisku, że zamiarem prawodawcy unijnego było stworzenie szerokiej definicji osób, które mogą zostać uznane za dłużników celnych w przypadku nielegalnego wprowadzenia towaru podlegającego należnościom przywozowym, oraz że jego zamiarem było również stworzenie wyczerpującej listy warunków umożliwiających identyfikację osób będących dłużnikami celnymi.
- Ponadto TSUE orzekł że, art. 202 ust. 3 tiret pierwsze WKC (obecny art. 79 ust. 3 UKC) dotyczy „osoby”, która dokonała nielegalnego wprowadzenia, nie precyzując, czy chodzi o osobę fizyczną czy prawną.
- A zatem każda „osoba” może być zostać uznana za dłużnika celnego w rozumieniu wymienionego wyżej przepisu, o ile można uznać, że poprzez swoje działania jest ona odpowiedzialna za nielegalne wprowadzenie towaru.
- TSUE stwierdził również, że osoba prawna, której pracownik niebędący jej ustawowym przedstawicielem spowodował nielegalne wprowadzenie towaru na obszar celny Unii, może zostać uznana za dłużnika długu celnego powstałego w wyniku tego wprowadzenia, jeśli pracownik ten wprowadził dany towar, przestrzegając ram misji powierzonych mu przez pracodawcę i wykonując polecenia, które zostały mu w tym celu zlecone przez innego pracownika, uprawnionego w tym zakresie w ramach jego własnych funkcji, działając w związku z tym w ramach swoich obowiązków, w imieniu i na rzecz swojego pracodawcy.
C-679/15, ECLI:EU:C:2017:40.

Dłużnicy

- Stosownie do art. 79 ust. 3 lit. b UKC, dłużnikiem jest również każda osoba, która wiedziała lub powinna była wiedzieć o niewypełnieniu obowiązku wynikającego z przepisów prawa celnego, a która działała na rzecz osoby zobowiązanej do wypełnienia obowiązku lub uczestniczyła w działaniu, które doprowadziło do niewypełnienia obowiązku.

Dłużnicy

- TSUE w wyroku w sprawie C-454/10 stanął na stanowisku, że sformułowanie „powinny były wiedzieć”, odnosi się do zachowania rozsądnego i ostrożnego podmiotu.
- Osobą, która wiedziała lub powinna była wiedzieć o niewypełnieniu obowiązku wynikającego z przepisów prawa celnego, a która działała na rzecz osoby zobowiązanej do wypełnienia obowiązku lub uczestniczyła w działaniu, które doprowadziło do niewypełnienia obowiązku może być przede wszystkim przedstawiciel celny, a więc każda osoba ustanowiona przez inną osobę w celu prowadzenia czynności i załatwiania formalności wymaganych przepisami prawa celnego przed organami celnymi (art. 5 pkt 6 UKC).
- C-454/10, ECLI:EU:C:2011:752.

Dłużnicy

Dłużnikami celnymi na podstawie art. 79 ust. 3 lit. b UKC mogą również być spedytorzy, magazynierzy lub inni dostawcy usług logistycznych.

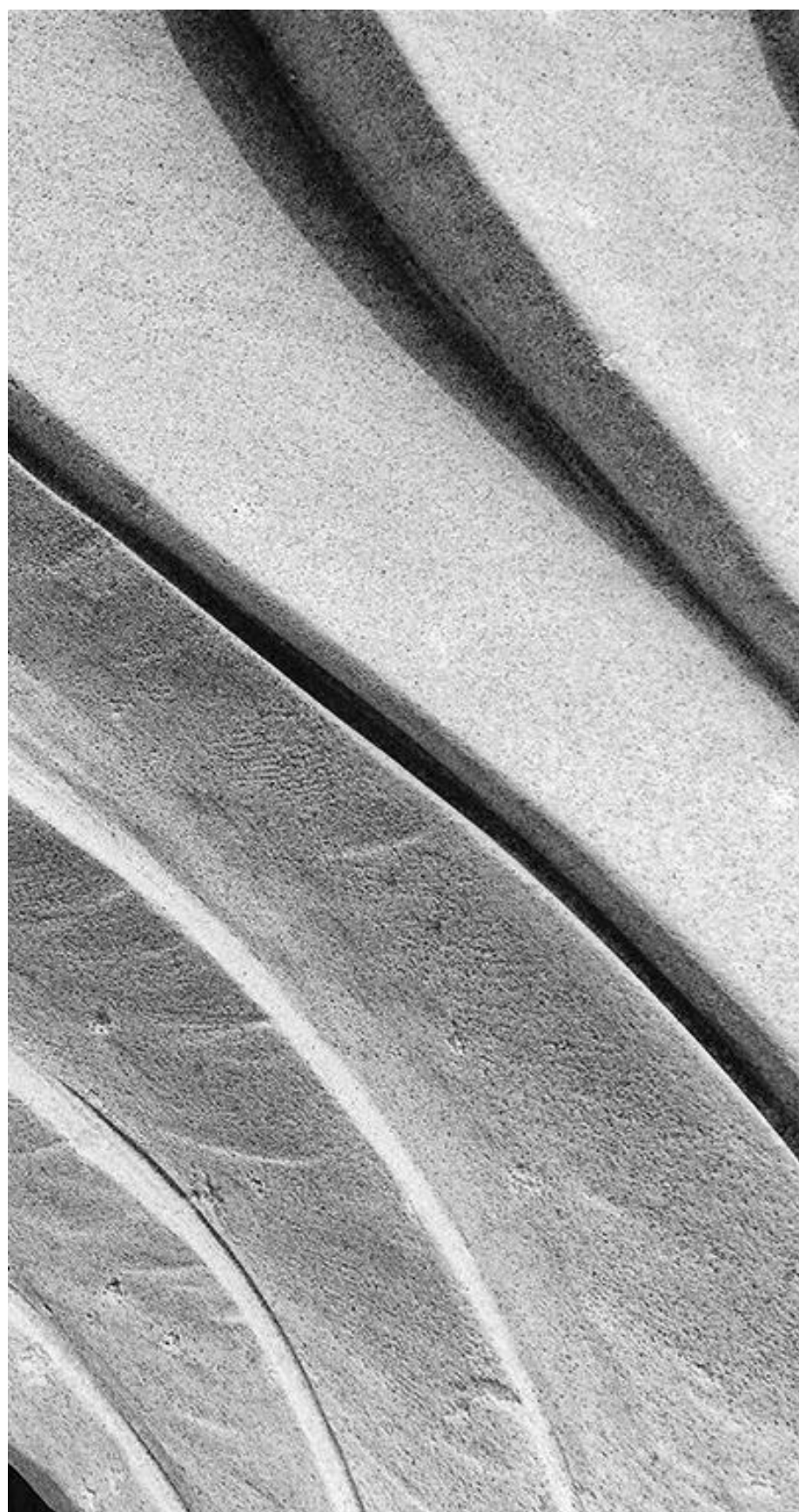
- TSUE w sprawie C-454/10 stanął na stanowisku, że właściciel sklepu internetowego może być zaangażowany w nielegalny transfer towarów importowanych z Chin, nawet jeśli nie brał on udziału w faktycznym przekazaniu towarów, o ile działał jako pośrednik w zawieraniu umów zakupu i pobierał wynagrodzenie za sprzedaż dokonaną przez Internet. TSUE stanął na stanowisku, że zakwalifikowanie danej osoby jako dłużnika w rozumieniu wskazanego przepisu poddane jest dwóm warunkom, z których pierwszy, a mianowicie uczestnictwo w omawianym wprowadzeniu, jest obiektywny, a drugi, polegający na tym, że dane osoby świadomie uczestniczą w nielegalnym wprowadzeniu towarów, jest subiektywny. Istotne jest czy pośrednik dołożył należytej staranności, aby upewnić się, że dane towary nie zostały wprowadzone na obszar celny UE z naruszeniem przepisów, a w szczególności, czy pośrednik ten informował dostawcę o tym, że towary muszą być zgłoszone do organów celnych.
- C-454/10, ECLI:EU:C:2011:752.

Dłużnicy

Jeżeli zaś dług celny powstaje wskutek niewypełnienia jednego z warunków wymaganych do objęcia towarów nieunijnych procedurą celną lub przyznania zwolnienia z cła lub obniżonej stawki celnej przywozowej ze względu na końcowe przeznaczenie towaru dłużnikiem jest osoba zobowiązana do wypełnienia warunków wymaganych do objęcia towarów procedurą celną lub dokonania zgłoszenia celnego danych towarów objętych tą procedurą celną lub do przyznania zwolnienia z cła lub obniżonej stawki celnej przywozowej ze względu na końcowe przeznaczenie towarów.

Jest to osoba, która składa zgłoszenie celne lub osoba w imieniu której zgłoszenie celne zostało złożone (art. 5 pkt 35 lit. a UKC) lub osoba, na którą przeniesione zostały prawa i obowiązki związane z tą procedurą (art. 5 pkt 35 lit. b UKC).

Dłużnicy

Ponadto, stosownie do art. 79 ust. 4 zdanie 2 UKC osoba, która dostarczyła informacje **wymagane do zgłoszenia celnego** i która wiedziała lub powinna była wiedzieć, że dane te są nieprawidłowe również może zostać uznana za dłużnika.

Ma to miejsce w sytuacji, gdy dokonuje się zgłoszenia celnego dotyczącego jednej z procedur celnych lub przyznania zwolnienia z cła lub obniżonej stawki celnej przywozowej ze względu na końcowe przeznaczenie towaru i przekazane zostają organom celnym jakiekolwiek informacje wymagane na mocy przepisów prawa celnego, dotyczące warunków obejmowania towarów tą procedurą celną, w wyniku czego nie zostają pobrane w całości lub części należności celne przywozowe.

Dziękujemy za uwagę.

dr hab. Anna Reiwer-Kaliszewska,
prof. WSAiB

LinkedIn

TOMASZ NOWAK